

Jan Paul Spoor

Reply

Enkele gedachten over de belofte aan Abram

Genesis 15

Vragen over Gen. 15:7-11

1. Waarom worden hier verschillende dieren gebruikt, in totaal vijf; was één dier niet voldoende?
2. Wat is de betekenis van de driejarige dieren, die middendoor gedeeld werden?
3. Waarom werden de jonge koe, de geit en de ram in de lengte gedeeld, en de tortelduif en de jonge duif niet? Wat wil dit zeggen? Een deling in soortgelijke zin vinden we ook bij de wijze rechtspraak van Salomo ('snijd het levende kind in tweeën', 1 Kon. 3:25), en in het gebed van Psalm 55:10 ('verdeel hun spraak' is letterlijk: 'deel hun tong doormidden').
4. Waarom werden de duiven niet doormidden gedeeld? Wat is daarvan de geestelijke betekenis? De tortelduif spreekt soms van armoede, maar Abraham was niet arm. God had hem met veel aardse dingen gezegend.
5. De roofvogel is een onrein dier, maar wordt uiteindelijk ook door God bestuurd (Ezech. 39:4). Zien we hier de werking van Satan, zoals ook Job 2:1-10 laat zien? Ik zou graag willen weten wat hiervan de betekenis is en ben benieuwd naar jullie antwoord.

1 Hierna kwam het woord des HEREN tot Abram in een gezicht: Vrees niet, Abram Ik ben uw schild; uw loon [zal] zeer groot [zijn]. 2 En Abram zei: Here HERE, wat zult Gij mij geven, daar ik kinderloos heenga en de bezitter van mijn huis, dat zal deze Damascener Eliëzer zijn. 3 En Abram zei: Zie, mij hebt Gij geen nakroost gegeven, en nu moet een onderhorige mijn erfgenaam zijn. 4 En zie, het woord des HEREN kwam tot hem: Deze zal uw erfgenaam niet zijn, maar uw liefelijke zoon, die zal uw erfgenaam zijn. 5 Toen leidde Hij hem naar buiten, en zei: Zie toch op naar de hemel en tel de sterren, indien gij ze tellen kunt; en Hij zei tot hem: Zo zal uw nageslacht zijn. 6 En hij geloofde in de HERE, en Hij rekende het hem toe als gerechtigheid. 7 En Hij zei tot hem: Ik ben de HERE, die u uit Ur der Chaldeen heb geleid om u dit land in bezit te geven. 8 En hij zei: Here HERE, waaraan zal ik weten, dat ik het bezitten zal? 9 En Hij zei tot hem: Haal mij een driejarige jonge koe ¹, een driejarige geit, een driejarige ram, een tortelduif en een jonge duif. 10 Hij haalde die alle voor Hem, deelde ze middendoor en legde de stukken tegenover elkander, maar het gevogelte deelde hij niet. 11 Toen de roofvogels op de dode dieren neerstreken, joeg Abram ze weg. 12 Toen de zon op het punt stond onder te gaan, viel een diepe slaap op Abram. En zie, hem overviel een angstwekkende, dikke duisternis. 13 En Hij zei tot Abram: Weet voorzeker, dat uw nakomelingen vreemdelingen zullen zijn in een land, dat het hunne niet is, en dat zij hen dienen zullen, en dat die hen zullen verdrukken, vierhonderd jaar. 14 Doch ook het volk, dat zij zullen dienen, zal Ik richten, en daarna zullen zij met grote have uittrekken. 15 Maar gij zult in vrede tot uw vaders gaan; gij zult in hoge ouderdom begraven worden. 16 Het vierde geslacht echter zal hierheen weerkeren, want eerder is de maat van de ongerechtigheid der Amoriëten niet vol. 17 Toen de zon was ondergegaan, en er dikke

¹ Een vaars, Strong <05695>

duisternis was, zie, een rokende oven ² met een vurige fakkel ³, welke tussen die stukken doorging. 18 Te dien dage sloot de HERE een verbond met Abram, zeggende: Aan uw nageslacht zal Ik dit land geven, van de rivier van Egypte tot de grote rivier, de rivier de Eufraat.

Antwoorden

1. Verschillende dieren

Driejarige jonge koe. Alleen in 1 Samuël 16:2 wordt de jonge koe als offer gebruikt, verder is er vooral verband met de gedachte aan dienstbaarheid (zie bijv. Deut. 21:3; Richt. 14:18; Hos. 10:11).

Driejarige geit. Wordt vaak gebruikt als zondoffer. Jozefs kleed werd in geitenbloed gedoopt (Gen. 37:31). Juda gebruikte een geitenbokje als betaalmiddel (Gen. 38:17).

Driejarige ram. Abraham ziet een ram in het struikgewas, deze wordt geslacht in de plaats van zijn zoon (Gen. 22:13). Bij de priesterwijding komt de ram ook voor (Ex. 29). Het dier wordt ook gebruikt in het schuldoffer: bij trouwbreuk (Lev. 5:15), gebodsovertreding (Lev. 5:18), en diefstal (Lev. 6:6).

² Of bakoven vgl. Lev. 2:4 Strong <08574> 'tannuwr'. Psalm 21:10 "Gij zult hen maken als een vurige oven ten tijde dat Gij verschijnt, o HERE. In zijn toorn zal Hij hen verslinden, en het vuur zal hen verteren". Hier spreekt het over wat er gebeurd bij de komst van de Koning. Vgl. ook Zach. 12:6. Laatste keer in het Oude Testament in Maleachi 4:1 'Want zie, de dag komt, brandend als een oven! Dan zullen alle overmoedigen en allen die goddeloosheid bedrijven, zijn als stoppels, en de dag die komt, zal hen in brand steken (zegt de HERE der heerscharen) welke hun wortel noch tak zal overlaten'.

³ Of bliksemstralen volgens Ex. 20:18 waar hetzelfde woord wordt gebruikt. Strong <03940> 'lappid'. Laatste keer in het Oude Testament in Zach. 12:6. "Te dien dage zal Ik de stamhoofden van Juda maken als een vuurbekken tussen het hout, en als een vuurfakkel tussen de garven; dan zullen zij rechts en links alle natiën in het rond verteren; en Jeruzalem zal blijven voortbestaan op zijn eigen plaats, te Jeruzalem". Zie ook Jes. 62:1.

Tortelduif. Jonge duif. Deze twee worden vaak in één adem genoemd. Na onze tekst voor het eerst in Leviticus 1:14. Op deze plaats echter zonder waardering van de grootte van het offer. Dat vinden we wel in Leviticus 5:7. Als de draagkracht niet toereikend was, was er een uitzondering; waarbij één van de duiven als brandoffer diende. De volgende keer dat we die waarderingsfrase lezen is in Leviticus 12:6, bij de reiniging na een geboorte. De keer daarop in Leviticus 14:22, bij de reiniging van de melaatse. In het daarop volgende hoofdstuk bij de reiniging van mannen en vrouwen.

Mooie teksten vind ik ook:

“Lever de ziel van uw *tortelduif* aan het wild gedierte niet over; vergeet het leven van uw *ellendigen* niet voor immer” (Ps. 74:19). Hierin wordt de tortelduif verbonden aan de ellendige toestand.

“De bloemen vertonen zich op het veld, de zangtijd is aangebroken, en het gekir van de tortel wordt gehoord in ons land” (Hoogl. 2:12).

Terwijl door Jeremia gezegd wordt dat de tortelduif de tijd van haar komst in acht neemt, maar dat Israël het recht van de Here niet kent (Jer. 8:7).

Ik zie hier een achteruitgang in de eigen geestelijke waardering van het offer, en niet dat het offer minder waarde heeft. Maar dat de waardering voor het offer door de offeraar minder is. Of anders gezegd: in kennis van wat door Here gewaardeerd is. Het is hetzelfde als bij het brandoffer in Leviticus 1. Hoewel er daar maar drie categorieën dieren zijn.

Voor mij is het een profetie over de toestand van het volk. Zowel haar toestand als het in Egypte is, maar meer ook de verre toekomst. In deze dieren wordt die aan Abraham geopenbaard.

2. Drie jaren

Het gebruikte woord (Strong 08027 ‘shalash’) wordt niet vaak gebruikt. Volgens de beschrijving betekent het: in drieën delen; voor de derde keer doen; drie jaar oud zijn. De eerstvolgende keer in Deuteronomium 19:3 met betrekking tot de doodslager. De ouderdom wordt bij de eerste

dieren wel genoemd. Daar is de ouderdom, het tijdsbestek wel van belang. Terwijl dit bij de duiven niet meer zo is. Een kortere tijd / periode?

3. Middendoor gedeeld

In Jeremia 34:18-20 vinden we iets dergelijks: *“Ik zal de mannen die mijn verbond hebben overtreden, die de bepalingen van de verbintenis welke zij voor mijn aangezicht gesloten hadden, niet hebben gestand gedaan, maken als het kalf dat zij in tweeën deelden en tussen welks stukken zij doorgingen, 19 de vorsten van Juda en de vorsten van Jeruzalem, de hovelingen en de priesters en het gehele volk des lands, die tussen de stukken van het kalf zijn doorgegaan; 20 Ik zal hen overgeven in de macht van hun vijanden en van wie hen naar het leven staan, zodat hun lijken tot voedsel zullen strekken voor het gevogelte des hemels en het gedierte der aarde”.*

Het was dus een gebruik om tussen de delen van het in tweeën gedeelde offer heen te lopen. Het ging om de weg tussen de delen door, die het verbond bekrachtigde. Het was een door bloed bekrachtigd verbond. Zo is het ook hier.

Tegelijk is het ook een weg zelf, die bewandeld wordt. Er wordt een afstand afgelegd. In tegenstelling tot het enkele dier. Het gaat ook om de grote en de kleine dingen, eigenlijk alles. Tegelijk is het allesomvattend, omdat het vier fasen betreft. Vier is het getal van de aarde.

Vier fasen:

Driejarige jonge koe: Begintijd van Israël.

Driejarige geit: Tijd onder de wet. Tot de ware Jozef wordt ontkend.

Driejarige ram: Na de trouwbreuk van Israël. Oproep tot herstel. Eindigend in hersteld priesterschap.

Tortelduif. Jonge duif. Herinnering, terugkeer en herstel van een arm overblijfsel.

4. Duiven niet gedeeld

Het laatste deel van het verbond is niet meer het deel van de aarde, maar een door de hemel geregeerd verbond. Het heeft een hemels karakter gekregen.

5. De roofvogels

We vinden hierin een profetie over de moeilijke toekomst die de nakomelingen van Abram wachtte. Zowel in Egypte, als later tijdens de verstrooiing onder de volken.

Toen de duisternis intrad, viel Abram in een diepe slaap. Zoals het later ook bij het volk zou gaan. Ze werden overvallen door een angstwekkende, dikke duisternis. In de moeilijkste tijd zal het verbond herdacht worden, en het licht van de Here branden. De bevestiging van het verbond zal plaatsvinden, en het nageslacht zal in de zegen van Abram delen.

Oude Sporen 2015

